

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Järvipetäjä, M. & Juva, A. 2021. Aineeton kulttuuriperintö nuorten taiteilijoiden ansaintamallien ja verkostojen kasvualustana. Talk-verkkolehti, Taide / Art 17.12.2021.

Link to the original publication: [URL](#)

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Aineeton kulttuuriperintö nuorten taiteilijoiden ansaintamallien ja verkostojen kasvualustana

17.12.2021

Milla Järvipetäjä Tutkimusvastaava, Lehtori, Projektipäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu
Anu Juva Hankeasiantuntija / Project adviser, Turun ammattikorkeakoulu

Taiteilijan ansiotulojen ajatellaan usein koostuvan apurahoista ja avustuksista. Niitä ei kuitenkaan riitä kaikille, eikä niiden avulla pysty turvaamaan elantoaan. Erityisesti uran alkuvaiheessa taiteilijoilta puuttuu uraa edistäviä verkostoja ja kokemuksia itsensä markkinoimisesta. Viiden EU-maan yhteinen ReFresh+-hanke on tarttunut juuri näihin ongelmiin.

Taideopiskelijoilla riittää yleensä tarvittavaa paloa itsensä ilmaisemiseen ja sen vaatimien teknisten taitojen opettelemiseen. Tyydyttävän tulevaisuuden rakentaminen asettaa kuitenkin haasteita: nuoren taiteilijan tulisi osata markkinoida, myydä ja tuotteistaa itseään ja töitään samalla, kun hän rakentaa ja vahvistaa taiteilijaidentiteettiään ja kokeilee itselleen soveltuvia ilmaisun tapoja. Kipupisteeksi nuorten taiteilijoiden kohdalla on osoittautunut myös verkostojen puute. (Romppanen & Vilkuna 2015; Cronberg 2010.)

Aineetonta kulttuuriperintöä taiteeksi

Näihin haasteisiin vastaa Creative Europe -rahoitteinen hanke [ReFresh Plus – young art\(ist\)s refreshing heritage sites and legends](#). Sen aikana kehitetään uusia toimintamalleja, joissa aineetonta kulttuuriperintöä muutetaan teoiksi ja taideteoksiksi. Runsasta aineetonta kulttuuriperintöä kannattaa hyödyntää, ”tuoreistaa” ja tehdä näkyväksi. Tämä antaa taiteilijoille mahdollisuuden erottautua ja löytää uusia yleisöjä historiasta ja tarinoista kiinnostuneiden taholta.

Kaupungeilla ja paikoilla on omia tarinoitaan, joita projektissa nostetaan esiin. Kulttuuriperinnön parissa työskentelevät taiteilijat ja taideopiskelijat valittiin Refresh+-projektiin portfolioiden perusteella. He pääsivät aluksi esittelemään omaa taiteellista työtään verkkotapaamisissa ja viimeksi yhteisen tuotantoviikon merkeissä Koperissa Sloveniassa marraskuussa 2021.

Koperin meduusan tarina taiteen lähtökohtana

Koperin kaupungin perinne kertomus meduusasta kirouksineen ja rakkaustarinoineen toimi lähtökohtana taideteokselle. Opiskelijat valmistivat viikon aikana monitaiteellisen yhteisteoksen, joka esitettiin työpajan päätteeksi paikalliselle ja kansainväliselle yleisölle.

Taiteilijaryhmä Cezara-Adriana Damian, Cristina Pellicer Gómez, Urška Medved, Mia Štark & Marika Schultze Koperissa suunnitelmassa meduusalegendaan perustuvaa taideteosta.
Kuvaaja: Sebastian Gómez Lozano.

Valmistellessaan taideteosta ja esitystä uudessa toimintaympäristössä opiskelijat sekä kehittivät omaa osaamistaan että näkivät, kuinka muut toimivat, minkälaisia tekniikkoja he käyttävät ja minkälaisia teoksia tekevät. Yhteistyö sujui hyvin, ja uusista ystävyyksistä syntyi aito kansainvälinen nuorten taiteilijoiden verkosto.

Portfoliot, some-tilit ja ansaintamahdollisuudet kuntoon

Kansainvälistä toimintaa varten taiteilijan esittelymateriaalien on syytä olla kunnossa. Milloin tahansa esiteltävissä oleva portfolio ja erilaiset some-tilit kuten Instagram ovat tärkeitä. Refresh+ -hankkeessa koulutetaan taiteilijoita omien esittelyiden laatimiseen tekstien, kuvien ja liikkuvan kuvan keinoin.

Ansaintamalleja ja tuotteistamista kehitetään Turussa kuluvan lukuvuoden aikana, ja siihen liittyvä työpaja pidetään lukuvuoden päätteeksi Murciassa Espanjassa. Tuloksena on verkossa julkaistava työkalupakki, joka on avoimesti kaikkien saatavilla.

Tuotteistamisen avulla pyritään tarkastelemaan ansaintamahdollisuuksia laveasti. Niitä ovat esimerkiksi:

- oikeuksien myyminen
- asiantuntijuuden myyminen
- tilausteosten toteuttaminen
- teosten myyminen

- teosten esittäminen.

Potentiaalinen asiakaskunnan määrää voidaan kasvattaa esimerkiksi taideyleisöpohjaa laajentamalla. ReFresh+-hanke tarttuu tähän teosten tuotteistamisen avulla. Taiteilijat tekevät teoksia, jotka ovat vaivattomasti löydettävissä ja saavutettavissa, ja niiden suhdetta mahdollisiin asiakkaisiin työstetään.

Tulevaisuutta on vaikea ennustaa, mutta joitakin merkkejä on nähtävissä siitä, että kulutuskäyttäytyminen muuttuu ainakin osittain aineettomaan suuntaan. Aineeton kulutus lisääntynee ilmastonmuutosta torjuttaessa. Digitaalisia taideteoksia myydään, ja niiden omistamisen tueksi on kehitetty omat järjestelmänsä, ja näin digitaalinen läsnäolo korostuu.

Lähteet

Cronberg, T. 2010. Luova kasvu ja taiteilijan toimeentulo. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010:6. Viitattu 13.5.2016 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75569/okmtr06.pdf?sequence=1>.

Romppanen, H. & Vilkuna, A. 2015. Taiteilija tahtoo elää työllään – Kuvataiteen asemasta valtion rahoituksessa. Suomen taiteilijaseura. Helsinki. http://artists.fi/wp-content/uploads/2015/04/kuvataiteen_aseasta_rahoituksessa.pdf.